

далеко до повернення показників довоєнного періоду, проте необхідно продовжувати роботу, адже без рішучої економічної активності повноцінне функціонування держави в умовах війни неможливе.

Отже, державна підтримка дозволяє бізнесу адаптуватися до сучасних умов та поступово відновлювати ефективне функціонування бізнес-структур та країни в цілому. З метою ефективного подолання викликів сьогодення ключовим завданням співпраці держави та бізнесу повинно стати забезпечення функціонування підприємств в умовах бойових дій як запоруки наповнення державного бюджету, збереження платоспроможного попиту населення і посилення економічної стійкості держави.

Список використаних джерел:

1. Війна. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. 2022. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0>
2. Європейська бізнес асоціація. Дослідження. 2022. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytyka/>.
3. Фопономіка: як працює український бізнес під час війни. 2022. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/foponomics-in-war>
4. Київська школа економіки. Діагностування стану українського бізнесу під час повномасштабної війни росії з Україною. Аналітичний звіт. 2022. URL: https://gradus.app/documents/188/BusinessInWar_Gradus_KSE_Report_30032022_ua.pdf.
5. Кузьменко А.А. Економічна правда. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство (28 березня 2022 р.). URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/28/684801/>

Водоп'ян Н. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НАПРЯМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ

З огляду на складні економічні умови та політичні складності, з якими стикаються підприємства в Україні, тема збереження ресурсів підприємства є дуже актуальною. В кризовий період, збереження ресурсів є одним з головних завдань підприємств для збереження фінансової стабільності та життєздатності. Метою дослідження є визначення різних напрямків збереження ресурсів, їх ефективність, а також визначення факторів, що впливають на вибір оптимальних стратегій збереження ресурсів в кризових умовах.

**Том 1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Ресурси підприємства – це матеріальні, фінансові, людські, інтелектуальні та інші засоби, якими підприємство володіє та використовує для забезпечення свого функціонування та досягнення стратегічних цілей. Ресурси підприємства розглядаються в розрізі їх складових компонентів (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Складові компоненти ресурсів підприємства

Категорія ресурсів	Опис
Матеріальні ресурси	Фізичні об'єкти, що використовуються в процесі виробництва, такі як сировина, матеріали, обладнання, машини, транспортні засоби тощо
Фінансові ресурси	Грошові кошти, що належать підприємству, включаючи капітал, прибуток, позики, інвестиції, акції та інші фінансові інструменти
Людські ресурси	Робоча сила, яка працює на підприємстві, включаючи менеджерів, робітників, спеціалістів, адміністративний персонал тощо
Інтелектуальні ресурси	Знання та навички працівників, бренд, права на інтелектуальну власність, патенти, авторські права, технології
Природні ресурси	Природні ресурси, які використовуються в процесі виробництва, наприклад, земля, вода, повітря, ліси, рудні багатства тощо
Інформаційні ресурси	Інформація, яка використовується на підприємстві, включаючи бази даних, статистичні дані, звіти, аналітичні матеріали, електронні таблиці та інші

Збереження ресурсів підприємства є важливим завданням в будь-який час, але в кризових умовах стає набагато актуальнішим. В кризовий період кожне підприємство може стикатися зі зниженням продажів, скороченням прибутку та іншими проблемами, що можуть призвести до неплатоспроможності та банкрутства. Однак, якщо підприємство зможе зберегти свої ресурси, то воно зможе зберегти свою стійкість та конкурентоспроможність навіть у складних умовах.

Збереження ресурсів підприємства в кризових умовах є важливим, оскільки це допомагає підприємству зберегти свою стійкість та конкурентоспроможність навіть у складних умовах. Існують різні напрями збереження основних видів ресурсів підприємства, основні з яких наведені в табл.2 [4].

Важливим аспектом при збереженні ресурсів є те, що воно не повинно впливати на якість продукту або послуги, яку надає підприємство. Також важливо бути готовим до кризових ситуацій і мати план дій, який дозволить швидко реагувати на негативні зміни в економіці та зменшити їх вплив на діяльність підприємства.

Основні напрями збереження ресурсів на підприємстві

Напрямок збереження ресурсів	Опис
Оптимізація процесів	Зменшення витрат на виробництво та збільшення продуктивності за рахунок використання ефективних технологій та програмного забезпечення
Енергозбереження	Зменшення витрат на електроенергію та інші джерела енергії шляхом встановлення енергоефективного устаткування, використання енергозберігаючих технологій
Використання вторинних ресурсів	Переробка відходів та використання вторинної сировини для виробництва нових продуктів
Зменшення кількості відходів	Зменшення витрат матеріалів та запчастин, переробка відходів та зниження навантаження на довкілля
Управління запасами	Рациональне планування та управління запасами для зменшення надмірного і непотрібного запасу матеріалів та запчастин
Ефективне управління витратами	Зменшення непотрібних витрат та підвищення контролю над бюджетом підприємства
Мінімізація витрат на персонал	Оптимізація робочих процесів та збільшення продуктивності працівників
Використання аутсорсингу	Передача деяких функцій підприємства на підприємства-партнери для зменшення витрат на утримання власних спеціалістів та устаткування

Для підприємства важливо мати план дій на випадок кризових ситуацій, що дозволить швидко реагувати на негативні зміни в економіці та зменшити їх вплив на діяльність підприємства. Такий план може містити такі основні елементи, як:

1. Аналіз ситуації та оцінка ризиків. Підприємство повинно провести оцінку ризиків та аналіз потенційних загроз, щоб визначити можливі наслідки кризової ситуації.

2. Розробка стратегії дій. Підприємство повинно розробити стратегію дій для кожної можливої ситуації.

3. Проведення тренінгів та навчань. Підприємство повинно проводити тренінги та навчання для своїх співробітників [5].

Список використаних джерел:

1. Аберніхіна, І., Сокиринська, І. Ефективність використання ресурсів підприємства: практичний аспект. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*, 2020. № 3. С. 171-184.
2. Ващенко О.П. Сутність та класифікація ресурсів підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 2. С. 104-108.

3. Гросул В.А. Ресурси підприємства: теоретичне осмислення сутності. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 236-242.
4. Терещенко С.І. Ресурсний потенціал підприємства: функції та структура. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2020. Вип. 2(58). С. 191 - 196.
5. Ходаківська Л., Пономаренко Т. Внутрішньогосподарський контроль збереження і використання матеріальних ресурсів. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2019. Вип. 19(2). С. 229-236.

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Колобердянко О. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Трансформаційні процеси, які зумовлені кризовими явищами в сучасній економіці, розвитком різних форм господарювання та їх удосконаленням, прискореною динамікою факторів зовнішнього середовища, підвищенням рівня невизначеності та ризику підвищують роль ефективності ділової активності підприємницьких структур. Сьогодні саме торгівля виступає суттєвим чинником соціально-економічного розвитку країни. Торговельна діяльність стає відокремленим елементом відтворювального процесу, забезпечуючи його безперервність та підтримуючи товарний та грошовий оборот.

Сутність торгівлі як однієї з соціально-економічних підсистем суспільства розглядається у сучасній науковій літературі досить широко. Типові точки зору щодо сутності торгівлі можна узагальнити за наступними напрямками [4]:

- 1) торгівля – організатор ринку;
- 2) регулятор попиту та пропозиції;
- 3) суб'єкт, який здійснює функцію обміну у відтворювальних процесах.

Практика формування торгівлі як особливого виду економічної діяльності, та її теоретичне осмислення в роботах класиків економічної думки дозволяє стверджувати, що роль торгівлі полягає в інтеграції учасників відтворювального процесу соціально-економічних систем різної просторової та функціональної локалізації. Особливе місце у відтворювальному процесі займає саме роздрібна торгівля, що представляє собою, з одного боку, окремий вид економічної діяльності відповідно до КВЕД, з іншого – широкий спектр послуг,